

Sygn. akt XI GC 1530/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 3 marca 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Dariusz Plewczyński

Protokolant: Małgorzata Porzezińska

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2020 roku w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa F. (...) (...) spółki jawnej we W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda F. (...) (...) spółki jawnej we W. kwotę 5125,29 zł (pięć tysięcy sto dwadzieścia pięć zł dwadzieścia dziewięć gr) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 22 lutego 2018 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2084,00 zł (dwa tysiące osiemdziesiąt cztery zł zero gr) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. oddala wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt XI GC 1530/18

UZASADNIENIE

Sprawę rozpoznano w postępowaniu uproszczonym

Pozwem z dnia 19 czerwca 2018 r. (...) (...) (...) spółka jawne we W. wniosła przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zapłatę kwoty 5125,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 22 lutego 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powódka wskazała, iż powódka wykonywała dla pozwanej usługi transportowe na trasie Ł. ((...)) A. ((...)), na podstawie zlecenia transportowego nr (...) -18. Usługi zostały wykonane z opóźnieniem. Pozwana obciążyła powódkę kwotą w wysokości frachtu. W ocenie powódki pozwana nie przedstawiła dowodów na poniesienie szkody, wobec czego powódka dochodzi należnej zapłaty zgodnie z wystawioną fakturą VAT, której pozwana nie uregulowała mimo skierowanego wezwania do zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 3 sierpnia 2018 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany terminie pozwana wniosła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W sprzeciwie pozwana podniosła zarzut potrącenia należności pozwanej z kwotą dochodzoną przez powódkę. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła zarzut bepodstawności roszczenia powódki, wskazując na dokonane potrącenie wzajemnych

wierzytelności z uwagi na wykonanie przez powódkę zlecenia z naruszeniem ustalonego terminu rozładunku. Pozwana na mocy łączącej strony umowy obciążyła powódkę kwotą w wysokości frachtu. Pozwana wskazała, że poinformowała powoda o dokonaniu potrącenia wzajemnych wierzytelności na podstawie art. 498 k.c. , co zostało potwierdzone w oświadczeniu w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z dnia 24 kwietnia 2018r.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonych przez strony działalności gospodarczych, powódka (...) (...) (...) spółka jawna we W. dnia 11 marca 2018 r. przyjęła od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zlecenie transportowe nr (...) -18.

Przedmiotem zlecenia był transport 7 palet towaru na trasie Ł. (...) - A. (...). Załadunek towaru nastąpić miał dnia 13 stycznia 2018 r. o godzinie 8:00 w Ł., zaś rozładunek nastąpić miał dnia 17 stycznia 2018 r., w godzinach pracy magazynu tj. godz. 8:00- 17:00, pod groźbą kary do wysokości frachtu.

W treści zlecenia strony zawarły postanowienie, iż w przypadku nie podstawienia samochodu, nie podjęcia zleconej przesyłki pozwana zastrzega prawo do naliczenia kary umownej w wysokości frachtu.

Wysokość frachtu została uzgodniona na kwotę 1000 euro, płatną w terminie 30 dni.

Dowód:

- zlecenie nr (...) -18 z dnia 11 stycznia 2018 r. k. 11-13;

- zeznania I. P. k. 199;

Powódka przystąpiła do wykonania zlecenia, jednakże uchybiła terminowi dostarczenia towaru oznaczonego na dzień 17 stycznia 2018 r., dostarczając towar finalnie dnia 22 stycznia 2018 r.

Również dnia 22 stycznia 2018 r. powódka wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 4166,90 zł netto, 5125,29 zł brutto z terminem płatności do dnia 21 lutego 2018 r. Wiadomością e-mail z dnia 29 stycznia 2018 r. pozwana poinformowała powódkę o obciążeniu powódki pełną odpowiedzialnością za zaistniałą szkodę tj. do wysokości frachtu, w związku z nienależytym wykonaniem zlecenia nr (...) -18, wobec braku kontaktu ze strony powódki dotyczącego realizacji dostawy, a także wobec uchybienia zakreślonego w zleceniu terminowi.

Dowód:

- list CMR k. 10;

- faktura VAT nr (...) k. 9;

- wiadomość e-mail z dnia 19 stycznia 2018 r. k. 16, 52, 53;

- korespondencja e-mail z dnia 2 stycznia 2018 r. k. 50-51;

- wiadomość e-mail z dnia 29 stycznia 2018 r. k. 15, 50;

- zeznania I. P. k. 199;

Dnia 20 marca 2018 r. pozwana wystawiła na rzecz powódki notę obciążeniową nr (...) na kwotę 4166,90 zł tytułem kary umownej za niewykonaną usługę.

Dowód:

- nota obciążeniowa na (...) k. 14;
- zeznania I. P. k. 199;

Pismem z dnia 26 marca 2018 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 5125,29 zł w terminie 5 dni.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 26 marca 2018 r. k. 17;
- zeznania I. P. k. 199;

Dnia 23 kwietnia 2018 r. przedstawiciel kontrahenta pozwanej oświadczył, iż w związku z nienależytym wykonaniem zlecenia nr (...) (...) które zostało wykonane w dniu 22 stycznia 2018 r. zamiast w dniu 17 stycznia 2018 r. jego spółka poniosła szkodę w wysokości 1590 euro, wobec czego kwotą tą obciążono pozwaną, poprzez potrącenie wierzytelności.

Dowód:

- oświadczenie z dnia 23 kwietnia 2018 r. wraz z tłumaczeniem k. 41-42;
- korespondencja e-mail k. 43-49;

Pismem z dnia 24 kwietnia 2018 r. pozwana zakwestionowała roszczenie powódki wskazując, iż jest ono bezpodstawne. Nadto w związku z treścią łączącego strony zlecenia pozwana wskazała, że ma prawo do potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością pozwanej w wysokości frachtu. W ramach punktu dotyczącego potrącenia wskazana została nota nr (...) z dnia 20 marca 2018r.

Dowód:

- pismo z dnia 24 kwietnia 2018 r. k. 54-57;
- dowód nadania i doręczenia k. 58-59;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione w całości.

Pozew dotyczy należności przysługujących przewoźnikowi z tytułu przewozu międzynarodowego.

Zasady zawierania umów przewozu międzynarodowego oraz obowiązki i uprawnienia stron reguluje konwencja z dnia 19 maja 1956r o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) – Dz. U. z 1962 Nr 49 poz.238 a w dalszej kolejności ustawa z dnia 15 listopada 1984r – Prawo przewozowe (t.j. Dz.U. z 2000 Nr 50 poz. 601 ze zm.) i Kodeks cywilny. Zgodnie z umową przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy (art. 774 k.c.). Powódka domaga się realnego wykonania zobowiązania przez pozwaną tj. zapłaty należności za wykonaną usługę, zgodnie z art. 354 § (...) k.c.

Fakt zawarcia umowy przewozu wskazanej w pozwie, wykonanie jej z opóźnieniem i obowiązek zapłaty frachtu nie jest sporny.

Zaistniałe opóźnienie ocenić należy negatywnie. Nie oznacza to jednak, że sam fakt jego zaistnienia zwalnia pozwaną z zapłaty całego frachtu.

Pozwana podnosi zarzut potrącenia, wskazując, że żądanie pozwu zostało potrącone z wymagalnymi należnościami (...) sp. z o.o.

W ocenie Sądu zarzut ten jest bezzasadny.

Aby doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności strony muszą być w tym zakresie zgodne lub też musi być złożone jednostronne oświadczenie o potrąceniu. W niniejszej sprawie żaden z wymienionych elementów nie jest spełniony. Niewątpliwie nie ma zgody stron. Brak jest też oświadczenia o potrąceniu roszczenia objętego pozwem z wierzytelnością pozwanego.

Kwestia potrącenia omówiona jest w punkcie 3 uzasadnienia sprzeciwu. Zgodnie z zapisem tam widniejącym „T. poinformował powoda o dokonaniu potrącenia wzajemnych wierzytelności na podstawie art. 498 k.c. oraz potwierdził to w oświadczeniu w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z dnia 24 kwietnia 2018r”. Z powyższego wynika, że do potrącenia miało dojść przed 24 kwietnia 2018r.

Dokonanie potrącenia jest kwestionowane przez powoda. W szczególności wyraźnie zaprzeczył temu pełnomocnik powoda na rozprawie z 3 marca 2020r oraz sam powód w trakcie przesłuchania. Dopytywany na rozprawie o to kiedy i jak doszło do potrącenia pełnomocnik pozwanego wskazał, że oświadczenie o potrąceniu było składane m.in. telefonicznie. O potrąceniu dokonanym przez pozwaną ma świadczyć też wystawienie not. Na okoliczność telefonicznego potrącenia nie ma żadnego dowodu. Także w piśmie pozwanej z 24 kwietnia 2018r nie ma jednoznacznego oświadczenia o potrąceniu. Pozwana w sprzeciwie nawet tego nie kwestionuje wskazując jedynie, że pismo to ma potwierdzać dokonanie potrącenia. Samo wystawienie noty nie jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, gdyż wierzytelności przeciwne stron nie umarzają się przez sam fakt swojego istnienia, niezbędne jest złożenie oświadczenia o ich potrąceniu, a okoliczność ta nie została wykazana.

Na dokonanie potrącenia w okresie późniejszym, w szczególności w toku procesu strona pozwana nie wskazuje. W uzupełnieniu wskazać tylko można, że musiałyby ono być skierowane do strony powodowej, a nie pełnomocnika gdyż ten ma tylko pełnomocnictwo procesowe. Tym bardziej nie można więc domniemywać dokonania potrącenia w oparciu o pisma procesowe.

Niezależnie od braku wykazania samego faktu potrącenia. Wątpliwości budzi też istnienie wierzytelności pozwanej.

Ze sprzeciwu jak wskazano powyżej wynika, że potrącenie miało być dokonane przed 24 kwietnia 2018r, a pismo z tej daty miało rzekomo stan ten potwierdzać. Co istotne w kontekście potrącenia w pkt. 3 tego pisma wymieniona jest tylko nota nr 3/2/03/2018r. Notę tą wystawiono 20 marca 2018r. W dacie wystawienia tej noty nie było żadnego obciążenia ze strony C. (...), gdyż oświadczenie od tego podmiotu nosi datę 23 kwietnia 2018r. Pozwany wcześniejszych czynności tego podmiotu nie wykazuje. Z analizy materiału zdaje się wynikać wnioski, że podstawą noty jest kara umowna, gdyż jej naliczenie przewidziano w treści zlecenia (k.11). Naliczenie takiej kary jest jednak niedopuszczalne w świetle zapisów Konwencji CMR. Zgodnie z art. 23 ust 3 Konwencji w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikała stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. Z uwagi na treść art. 41 Konwencji w doktrynie podnosi się, że nie jest prawnie skuteczne zastrzeżenie kar umownych za sam fakt opóźnienia w dostawie, gdyż prowadziłoby to do obejścia komentowanego przepisu art. 23 ust 5, który ma charakter bezwzględnie wiążący (por. A. D., D. D., W. K. Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR). Komentarz Opublikowano: LEX, 2015 do art. 23 teza 33 i literaturę tam wskazaną). Sąd stanowisko to w pełni podziela. W związku z czym nota nr 3/2/03/2018r nie mogła skutecznie stwierdzać wierzytelności pozwanego, gdyż naliczenie kary umownej przez pozwaną było niedopuszczalne, a w dacie jej wystawienia nie było jeszcze obciążenia ze strony C. (...).

Omawiany art. 23 ust 5 wskazuje na „osobę uprawnioną”. Wobec braku regulacji konwencyjnej konieczne jest sięgnięcie do właściwych przepisów prawa wewnętrznego. Prawem właściwym jest prawo polskie, zastosowanie znajduje ustawa - Prawo przewozowe, co wynika wprost z przepisu art. (...) ust. 3, zgodnie z którym przepisy tej ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Stąd też należy przyjąć, że zgodnie z art. 75 ust. 3 pkt 2 b pr. przew. osobą uprawnioną jest nadawca lub odbiorca towaru, w zależności od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką. Przesyłka została wydana, a więc

roszczenia wobec przewoźnika przysługują odbiorcy. Pozwana nie wykazała aby była odbiorcą lub by nabyła od niego przedmiotową wierzytelność. Również z tej przyczyny potrącenie nie może być uznane za skuteczne.

Kwestia zastosowania art. 23 ust 5 ma znaczenie nie tylko dla relacji powód-pozwana, ale także dla relacji pozwana - C. (...). Poza tym, że podmiot ten zlecił przewóz pozwanej i wystawił oświadczenie Sąd nie ma wiedzy jakie były warunki umowy łączącej go z pozwaną. W myśl art. 23 ust 5 podmiot ten chcąc obciążyć pozwaną powinien udowodnić, że z tytułu opóźnienia wynikła stąd dla niego szkoda. Nie wystarczy prosty zapis w oświadczeniu, że szkoda zaistniała. W myśl przywołanego przepisu należy ją udowodnić, co nie miało miejsce. Z akt sprawy nie wynika też, aby pozwana podjęła jakiegokolwiek działania, aby ustalić czy i jaką szkodę faktycznie poniósł C. (...).

Reasumując pozwana nie wykazała faktu dokonania potrącenia, ani istnienia rzekomo przysługującej jej wierzytelności, która miałaby być potrącona. Wobec nieskuteczności potrącenia zasądzeniu podlega cała dochodzona pozwem kwota.

Obowiązek i termin zapłaty wynika z przedłożonych dokumentów. Stronie powodowej na podstawie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (poprzednio o terminach zapłaty w transakcjach handlowych Dz.U.2016.684 j.t. ze zm.) przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych. W tym zakresie pozwana żądania pozwu nie kwestionowała.

Istotne elementy ustaleń i dowodów omówione były przy poszczególnych zagadnieniach. W tym miejscu odnotować tylko należy, że Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o częściowo niesporne twierdzenia stron, złożone dokumenty i zeznania I. P.. Strony nie kwestionowały prawdziwości złożonych dokumentów, różniły się natomiast częściowo w ich interpretacji. Zeznania Sąd uznał za wiarygodne.

W sprawie nie zaistniały ustawowe przesłanki do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. (...)§ (...) k.p.c.).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowi art.98 k.p.c.

Powódka wygrała proces w całości zasadnym jest więc uwzględnienie wszystkich poniesionych przez nią kosztów. Powódka poniosła następujące koszty: opłatę od pozwu w kwocie 250zł zł, opłatę skarbową od obu pełnomocnictw w kwocie łącznej 34zł oraz koszt wynagrodzenia pełnomocnika 1800zł. Wysokość kosztów wynagrodzenia pełnomocnika ustalono w wysokości stawki minimalnej na podstawie §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) .

ZARZĄDZENIE

(...). (...)

2. (...)

(...)

3 (...)